

İlgili Kanun / Madde
818 S.BK/41

T.C
YARGITAY
21. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2008/7265
Karar No. 2008/8004
Tarihi: 26.05.2008

- İŞ KAZASI NEDENİYLE BABANIN MADDİ TAZMİNATI
- BABAYA GELİR BAĞLANIP BAĞLANMADIĞININ SORULMASI
- BAĞLANMAMIŞSA SÜRE VERİLMESİ
- BABAYA GELİR BAĞLANMIYORSA DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI İSTEYEMEYECEĞİ

ÖZETİ: Bu bakımdan, davanın niteliği göz önünde tutularak öncelikle hak sahiplerine Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından iş kazası nedeniyle gelir bağlanıp bağlanmadığının araştırılması, gelir bağlanmış ise, bildirilen miktarın, tazminattan düşülmesi, gelir bağlanmamış ise bu yön, hak sahibinin tazminat hakkını doğrudan etkileyeceğinden hak sahibine; gelir bağlanması için Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığına başvuruda bulunması, olmadığı takdirde gelir bağlanması için SSK aleyhine dava açması için önel verilmesinde yasal zorunluluk olduğu açıktır. Başka bir anlatımla, hak sahibi tarafından Kurum aleyhine açılan davada, 506 Sayılı Yasanın 24.maddenin öngördüğü koşulların oluşmadığının saptanması durumunda; hak sahibine, gelir bağlanamayacağı, hak sahibinin, destekten yoksun kalma tazminat isteme hakkına sahip olmayacağı açık-seçiktir. Öte yandan 4958 sayılı Yasa'nın 35. maddesi ile 506 sayılı Yasa'nın 24. maddesindeki "geçimi sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen" ibareleri değiştirilerek yerine "Sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak

üzere bunlardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan” ibareleri getirilmiştir. Somut olayda, hak sahibi baba yönünden yukarıda açıklanan doğrultuda, inceleme ve araştırma yapılmadığı ortadadır.

DAVA: Davacı, murisinin iş kazası sonucu ölümünden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kısmen kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, taraf vekilleri tarafından temyiz edilmesi davacılar vekilince duruşma talep edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Mehmet Yıldız tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan ve temyiz konusu hükme ilişkin dava, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 438. maddesinde sayılı ve sınırlı olarak gösterilen hallerden hiçbirine uymadığından Yargıtay incelemesinin duruşmalı olarak yapılmasına ilişkin isteğin reddine karar verildikten sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Dosyadaki yazılara toplanan delillere kararın dayandığı gerektirici nedenlere göre manevi tazminat yönünden tarafların tüm, maddi tazminat yönünden de davalının tüm davacının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazlarının reddine,

Dava, davacılar murisinin iş kazası sonucu hayatını kaybetmesi nedeniyle davacıların maddi ve manevi zararın giderilmesi istemine ilişkindir.

Mahkemece davacıların maddi zararının sigortaca bağlanan gelirin peşin sermaye değeri ile karşılandığından bahisle maddi tazminat taleplerinin tümünden reddine karar verilmiştir.

Uyuşmazlık tazminatın belirlenmesi noktasında toplanmaktadır Tazminatın belirlenmesinde; zarar ve tazminata doğrudan etkili olan işçinin net geliri, bakiye ömrü, iş görebilirlik çağı, iş göremezlik ve karşılıklı kusur oranları Sosyal Sigortalar tarafından bağlanan peşin sermaye değeri gibi tüm verilerin hiçbir kuşku ve duraksamaya yer vermeyecek şekilde öncelikle belirlenmesi gerektiği tartışmasızdır. Diğer yandan tazminat miktarı; işçinin olay tarihindeki bakiye ömrü esas alınarak aktif ve pasif dönemde elde edeceği kazançlar toplamından oluştuğu tartışmasızdır. Başka bir anlatımla, işçinin günlük net geliri tespit edilerek bilinen dönemdeki kazancı mevcut veriler nazara alınarak ıskontolama ve artırma işlemi yapılmadan hesaplanacağı, bilinmeyen dönemdeki kazancının ise; yıllık olarak % 10 artırılıp % 10 ıskontoya tabi tutulacağı, 60 yaşına kadar (aktif) dönemde, 60 yaşından sonrada bakiye ömrüne kadar (pasif) dönemde elde edeceği kazançların ortalama yöntemine başvurulmadan her yıl için ayrı ayrı hesaplanacağı Yargıtay'ın oturmuş yerleşmiş görüşlerindedir.

Yargıtay Kararları

Kuşkusuz, açıklanan zarar ve tazminat hesaplanması yönteminde, işçinin yaşlılık aylığı alması veya işçinin yaşı ve işçide oluşan meslekte kazanma gücü kayıp oranına göre ileride çalışıp yaşlılık aylığına hak kazanması üstün olasılık içinde bulunması durumunda da zarar hesabında pasif dönemin hesaba dahil edilmesi gerekir. Malul kalan işçinin aynı işinde çalışmaya devam etse dahi diğer işçilerden daha fazla çaba harcayacağı asıldır. 60 yaşından sonra elde edeceği yaşlılık aylığını da diğer işçilerden daha fazla çaba harcayarak elde edeceğinden yaşlılık aylığını aldığı dönemde de devam edecek olan maluliyeti nedeniyle zarara uğramadığının kabulü isabetsiz olur. Kaldı ki sigortalıya bağlanan yaşlılık aylığında meslek hastalığı ve iş kazası kolundan alınan primlerin hiçbir etkisi bulunmamakta olup tamamen uzun vadede ki sigorta kollarından ödenen primler sonucu aylık bağlanmaktadır. Bu nedenlerle pasif döneminde zarar hesabına dahil edilmesi gerekir.

Cismani zararlarda kural olarak zarar olay tarihinde gerçekleşmiş olduğundan zararın hesaplanmasına olay tarihinden ve olay tarihindeki değer üzerinden başlanmalıdır.

Dosyadaki kayıt ve belgelerden, davacı Ayşe'nin fazlaya ilişkin haklarını saklı tutarak davalıdan 1.000.00YTL maddi tazminat talebinde bulunduğu, mahkemece hesap uzmanı bilirkişisinden maddi zararın tespiti için rapor alınmadan peşin sermaye değerinin talep edilen maddi tazminat miktarından yüksek olduğu göz önüne alınarak, davacının maddi zararının kurumca karşılandığı gerekçesiyle maddi tazminat talebinin reddine karar verilmiş ise de, davacının talebi SSK tarafından karşılanmayan maddi zararın giderilmesine ilişkin olup, davacı fazlaya ilişkin hakkını saklı tutmak suretiyle talepte bulunduğundan, Hesap Uzmanı bilirkişiden hesap raporu alınarak peşin sermaye değerinin indirilmesi sonucu davacının bakiye maddi zararının tespit edilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

Davacı baba Yılmaz Gören'in maddi tazminata ilişkin talebine gelince; Dava nitelikçe Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından karşılanmayan zararın giderilmesi istemine ilişkindir. Bu nedenle, haksız zenginleşmeyi ve mükerrer ödemeyi önlemek için kurum tarafından hak sahiplerine bağlanan gelirin peşin sermaye değerinin belirlenen tazminattan düşürülmesi gerektiği Yargıtay'ın oturmuş yerleşmiş görüşlerindedir. Bu bakımdan, davanın niteliği göz önünde tutularak öncelikle hak sahiplerine Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından iş kazası nedeniyle gelir bağlanıp bağlanmadığının araştırılması, gelir bağlanmış ise, bildirilen miktarın, tazminattan düşülmesi, gelir bağlanmamış ise bu yön, hak sahibinin tazminat hakkını doğrudan etkileyeceğinden hak sahibine; gelir bağlanması için Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığına başvuruda bulunması, olmadığı takdirde gelir bağlanması için SSK aleyhine dava açması için önel verilmesinde yasal zorunluluk olduğu açıktır. Başka bir anlatımla, hak sahibi tarafından Kurum aleyhine açılan davada, 506 Sayılı Yasanın 24.maddenin

Yargıtay Kararları

öngördüğü koşulların oluşmadığının saptanması durumunda; hak sahibine, gelir bağlanamayacağı, hak sahibinin, destekten yoksun kalma tazminat isteme hakkına sahip olmayacağı açık-seçiktir. Öte yandan 4958 sayılı Yasa'nın 35. maddesi ile 506 sayılı Yasa'nın 24. maddesindeki " geçimi sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen" ibareleri değiştirilerek yerine " Sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere bunlardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan" ibareleri getirilmiştir. Somut olayda, hak sahibi baba yönünden yukarıda açıklanan doğrultuda, inceleme ve araştırma yapılmadığı ortadadır.

Davacılar Ayşe ve Yılmaz'ın işçilik alacakları talepleri konusunda ise; davacıların dosyaya sunulan veraset ilamına göre muris Sami Gören' in anne ve babası olup mirasçısı oldukları, mahkemece yaptırılan hesap bilirkişisi raporunda davacıların işçilik alacağı isteme haklarının olmadığı belirtilerek bu konuda hesaplama yapılmadığı ve mahkemece de davacıların bu konuda olan talepleri hakkında bir karar verilmediği anlaşılmış olup, davacıların işçilik alacakları talepleri konusunda davacıların miras hisse oranları gözetilerek ve talepleriyle bağlı kalınarak bilirkişi incelemesi yaptırılarak bu talepleri hakkında olumlu veya olumsuz bir karar verilmesi gerekirken, bu konuda karar verilmemesi doğru değildir.

Yapılacak iş; davacı anne Ayşe'ye bağlanan gelirin hüküm tarihine en yakın tarihte belli olan verilere göre hesaplanan peşin sermaye değerini SSK'dan sormak ve bildirim miktarını hüküm tarihine en yakın tarihte belli olan veriler nazara alınarak yukarıda açıklanan esaslara göre bilirkişiye zarar hesabı yaptırılarak hesaplanan tazminattan indirmek ve sonucuna göre karar vermek, davacı baba Yılmaz'a Kurumca aylık bağlanıp bağlanmadığını yukarıda belirtildiği şekilde araştırmak ve sonucuna göre karar vermek ve davacılar Ayşe ve Yılmaz'ın işçilik alacaklarına yönelik talepleri konusunda mirastaki hisseleri ve talepleri dikkate alınarak hesap bilirkişisinden rapor almak ve sonucuna göre karar vermektir.

O halde, davacılar Ayşe ve Yılmaz'ın bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde davacılarından Ayşe Yılmaz'a iadesine, 26.05.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.